

JUSTISDEPARTEMENTET	
09 FEB 2009	
SAKSNR:	200807079
AVD/KONT/SEN:	LOV/EO/TPR
DOK.NR.	50
ARKIVKODE:	

**Justis- og politidepartementet
V/ Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo**

Avd. Generalsekretærens kontor

Dato
6. februar 2009

Høringsuttalelse fra Røde Kors til forslag om inkorporering av kvinnediskrimineringskonvensjonen i menneskerettsloven

1. Innledning

Vi viser til Justisdepartementets høringsbrev av 07.11.2008 hvor det foreslås å inkorporere FNs internasjonale konvensjon av 18. desember 1979 om avskaffing av alle former for diskriminering av kvinner med tilleggsprotokoll til menneskerettsloven. Røde Kors avgir med dette høringsuttalelse til forslaget.

2. Røde Kors støtter forslaget

Røde Kors stiller seg positive til departementets forslag om å inkorporere kvinnediskrimineringskonvensjonen i menneskerettsloven. I vår vurdering har vi særlig vektlagt den forrang konvensjonen vil få ved en slik inkorporering. FNs kvinnekomité bemerket i Norges 5. og 6. rapportering i 2003 at konvensjonen manglet den nødvendige forrang ved motstrid/konflikt med norsk lov. Menneskerettsloven § 3 vil gi konvensjonen nettopp dette.

Røde Kors ser at forslaget kan styrke konvensjonens anvendelse i den offentlige forvaltning, når konvensjonen både vil få direkte anvendelse gjennom likestillingsloven § 1 b, samt forrang ved motstrid gjennom en inkorporering i menneskerettsloven. Forslaget vil derfor føre til at motstridstilfellene blir søkt løst gjennom rettsapparatet både nasjonalt og internasjonalt, og vi vil dermed kunne få mer rettspraksis på området enn det som er tilfelle i dag. Samtidig kan den internasjonale rettspraksis som allerede foreligger på området, få større betydning for Norges implementering og forståelse/tolkning av konvensjonen.

I høringsforslaget foreslår departementet å bruke betegnelsen kvinnediskrimineringskonvensjon istedenfor kvinnekonvensjon, da man mener at dette navnet best reflekterer formålet med konvensjonen. Røde Kors støtter dette. Vi minner likevel om at konvensjonen ikke bare omhandler diskriminering, men innehar også bestemmelser som pålegger medlemsstatene å legge til rette for kvinners utvikling og posisjonering i samfunnet, jfr. konvensjonens positive forpliktelser i art. 3.

Norges Røde Kors

Post: P.B. 1 Grønland, 0133 OSLO
Besøk: Hausmannsgt. 7
Fakturerings: Norges Røde Kors, Postboks
2967, 7438 Trondheim

Tlf: 22054000
Faks: 22054040
Web: <http://www.redcross.no>
E-post: servicetorget@redcross.no

Bank: 8200 01 76318
Post: 0809 50 90444
Org.nr: NO 864 139 442

Røde Kors er ikke enig i departementets vurdering om at art. 3 ikke kan innebære konkrete forpliktelser for statene. Art. 3 sammenholdt med art. 4 kan blant annet innebære en forpliktelse for Norge til å innføre særlige tiltak for å fremme utviklingsmulighetene for kvinner på områder hvor det i dag ikke er reell likestilling i Norge. Røde Kors savner i den forbindelse en vurdering av betydningen av at artikkel 3 gis forrang i norsk lovgivning.

3. Forslag til inkorporering av Kvinnediskrimineringskonvensjonen i Norge

Røde Kors håper og tror at forslaget kan styrke konvensjonens anvendelse i den offentlige forvaltning, når konvensjonen både vil få direkte anvendelse gjennom likestillingsloven § 1 b, samt forrang ved motstrid gjennom en inkorporering i menneskerettsloven. Vi tror likevel ikke at dette er nok for å sikre at kvinner ikke blir utsatt for diskriminering i Norge.

Gjennom særlig informasjonstelefonen mot tvangsekteskap har Røde Kors i flere år vært vitne til grov diskriminering av kvinner og unge jenter. I 2008 mottok telefonen 581 henvendelser fra personer med behov for informasjon og veiledning i forhold til temaene tvangsekteskap, omskjæring og andre former for æresrelatert vold. 75 % av disse henvendelsene var fra kvinner. Vi vil her vise til noen eksempler;

Eksempel 1:

Vold og trusler – jenta har gjennom hele oppveksten blitt utsatt for vold av far, og i den senere tid også av den eldste broren. Den eldste broren skal ved en anledning truet jenta med kniv. Både mor, far og eldre bror har sagt de skal drepe henne dersom hun ikke ivaretar familiens ære.

Eksempel 2:

Kvinne på 37 år har blitt fortalt av hennes søster i hjemlandet om å være forsiktig, fordi en av brødrene har fått penger til å reise til Norge for å drepe henne. Årsaken er at kvinnen har brakt skam på familien ved å skille seg fra den ektefellen foreldrene hadde valgt ut.

Eksempel 3:

Jente på 24 år ønsker hjelp til skilsmisse. I løpet av et besøk i hjemlandet ble hun presset til giftemål. Dette skjedde ved at hun fikk velge mellom fem kandidater foreldrene hadde plukket ut. Foreldrene hadde fratatt henne passet og sa hun måtte bli igjen dersom hun nektet. Tilbake i Norge har jenta måttet avslutte sin høyere utdanning for å fylle de økonomiske kravene for familie-gjenforening med ektefellen.

Eksempelene ovenfor er dessverre velkjente for de fleste av oss og belyses i media med jevne mellomrom. Ifølge kvinnediskrimineringskonvensjonen skal Norge både respektere og sikre at kvinner ikke blir utsatt for diskriminering i konkrete situasjoner, både i det offentlige og private rom.

3.1 Straff for brudd på kvinnediskrimineringskonvensjonen

For å bedre respekten for kvinnediskrimineringskonvensjonen i Norge bør det vurderes å innføre straffebestemmelser som gjør det straffbart å bryte konvensjonen. Det finnes i dag straffebestemmelser som blant annet gjør det straffbart å tvinge noen til å gifte seg mot deres vilje. Departementet bør imidlertid vurdere om det å vedta egne straffebestemmelser i egen straffeloven og menneskerettsloven som gjør det straffbart å diskriminere kvinner i Norge kan øke respekten for kvinnediskrimineringskonvensjonen.

3.2 Øke kunnskapen om kvinnediskrimineringskonvensjonen til alle kvinner i Norge

Skal konvensjonen følges i Norge er det viktig at kunnskapen om dens formål og bestemmelser økes. Kvinnediskrimineringskonvensjonens forrang i norsk lov vil ha liten betydning hvis den ikke blir påberopt i enkelt saker. Norske myndigheter må derfor sikre at kvinner i Norge får kjennskap til sine rettigheter i konvensjonen. Kunnskapen om konvensjonen må også styrkes i det offentlige og det private. Denne kunnskapen er viktig for både å sikre at konvensjonen blir fulgt og for å sik-

re at kvinner som opplever diskriminering, krenkelser og vold kan henvende seg til et offentlig organ som kan gi tilstrekkelig beskyttelse, informasjon, veiledning og oppfølging.

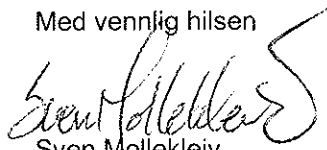
Det vises i denne sammenhengen også til at Amnesty International avdekket brudd på kvinnediskrimineringskonvensjonen, da de foretok undersøkelser på fem asylmottak i Norge rett før jul 2008. UDI reagerte umiddelbart på Amnestys rapport, og forsøker nå å sikre 24 timers bemanning på asylmottak for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot kvinner på mottak i Norge. Rapporten avdekker at de offentlige ansatte på mottak har mangelfull kunnskap om konvensjonen, samt at intern-kontrollsystemet ikke fungerte tilstrekkelig for å avdekke brudd på konvensjonens bestemmelser.

Røde Kors merker seg at høringsbrevet verken belyser eller vurderer utfordringene knyttet til hvordan kunnskap om kvinnediskrimineringskonvensjonen kan styrkes i Norge. Røde Kors ber derfor departementet vurderer om og hvordan forslaget kan styrke arbeidet til blant annet frivillige organisasjoner med å forebygge og hindre diskriminering av kvinner i Norge.

Røde Kors understreker i denne sammenhengen at kvinner uten lovlig opphold i Norge fortsatt er beskyttet av kvinnediskrimineringskonvensjonens bestemmelser. Disse kvinnene har imidlertid liten eller ingen mulighet til å få håndhevet sine rettigheter.

Røde Kors ber derfor departementet også å se på hvordan kvinner i Norge uten lovlig opphold kan få styrket sin stilling gjennom dette forslaget og hvordan de kan få kjennskap til sine grunnleggende menneskerettigheter samt få muligheten til å håndheve disse. Dette er nødvendig for å ivareta rettssikkerheten til en svært utsatt og sårbar gruppe.

Med vennlig hilsen

Sven Møllekleiv
President

Ole Jørgen Krohn-Nydal
Generalsekretær